

PÄÄTÖS
Nro 69/2018/2
Dnro PSAVI/2747/2016
Annettu julkipanon jälkeen
17.12.2018

ASIA Liminkajärven ruoppaaminen, Pyhäjoki

HAKIJA Pyhäjoen kunta
Kuntatie 1
86100 Pyhäjoki

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	3
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	3
ALUEEN KAAVOITUSTILANNE JA SUOJELUALUEET	3
HANKKEEN SIJAINNIPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ	4
LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ	4
Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus	4
Vesistö tiedot	4
Vesi- ja ranta-alueiden käyttö	6
Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus	7
Kiinteistö tiedot	8
Hanketta koskevat sopimukset ja suostumukset	9
Hankkeen vaikutukset	9
Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi ja arvio vahingoista	11
Tarkkailu	12
HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN	13
LAUSUNNOT	13
HAKIJAN SELITYS	16
ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU	18
Pääasiantarkaisu	18
Lupamääräykset	18
Rakenteet	18
Töiden suorittaminen	19
Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi	19
Tarkkailu	19
Töiden aloittaminen ja toteuttaminen	20
Ilmoitukset	20
Ohjaus ennakoimattoman edunmenetyksen varalta	20
RATKAISUN PERUSTELUT	20
Pääasiantarkaisun perustelut	20
Lupamääräykset	21
Sovelletut säännökset	22
Lausuntoihin ja muistutuksiin vastaaminen	22
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	22
KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN	22
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN	22
MUUTOKSENHAKU	24

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Pyhäjoen kunta on 18.10.2016 aluehallintovirastossa vireille panemassaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt lupaa Liminkajärven ruoppaamiseen Pyhäjoen kunnassa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain 3 luvun 3 §:n 7) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE JA SUOJELUALUEET

Liminkaoja virtaa Liminkajärven läpi kaavoittamattoman metsäalueen halki Parhalahdelle. Ruoppausalueella tai sen lähialueella ei ole kaavoja. Viimeiset noin 5,5 km ennen merta Liminkaoja virtaa Pyhäjoen Parhalahden osayleiskaava-alueella (kaava-alueen raja Teerelänpuhdon kaakkoispuolella). Osa Liminkaojan suistoalueesta suiston suulla kuuluu myös Pyhäjoen Hanhikiven ydinvoima-alueen osayleiskaavan vesialueeseen.

Meren rannikolla, Parhalahdella sijaitsee Natura 2000-alue Parhalahti-Syölätinlahti ja Heinikarinlampi. Alue rajoittuu Liminkaojan suulla jokeen. Parhalahti-Syölätinlahti on kivikkoista, maankohoamisrannikon merenrantaa. Heinikarinlampi on vanha merestä kuroutunut lahti.

Syölätinlahden ja Parhalahden välissä on Maunuksen rantaniitty, joka on viimeinen avoimena säilynyt merenrantaniitty alueen laajoista niityistä. Sen kasvillisuus on pääosin rönsyrölli-luhtakastikka-suolavihviläniittyä. Kuivemmilla paikoilla on punanataa. Alueella on myös merisaran ja rantaluikan sekä vesikuusen muodostamia kasvustoja ja rannassa järvikaislikkoa ja ruovikkoa.

Alue on määritelty valtakunnallisesti arvokkaaksi lintuvedeksi. Maunuksen rantaniitty on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi perinnemaisemaksi.

Luontodirektiivin luontotyytit (%) ovat muun muassa kivikkoisten rantojen monivuotinen kasvillisuus (0), Itämeren boreaaliset rantaniityt (30) sekä vaihtumissuot ja rantasuot (5). Lintudirektiivin liitteen I lajeja alueella esiintyy useita. Muusta suojellusta lajistosta alueella esiintyy alueellisesti uhanalainen vilukko sekä ruijanesikko-ryhmään kuuluva merisara.

HANKKEEN SIJAINNINPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Hankealue sijaitsee Pyhäjoen kunnassa noin 11 km kuntakeskuksesta itään. Liminkajärvi on umpeen kasvanut matala järvi, johon on kaivettu reunoille kapeita kanavia.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Lupaa haetaan Pyhäjoen kunnan alueella sijaitsevan Liminkajärven ruoppaamiseen. Ruopattavien massojen määrä on noin 34 000 m³ ktr. Hanke on suunniteltu toteutettavaksi alkaen heinä–elokuussa 2017–2020.

Hankkeen tarkoituksena on tehdä umpeen kasvavalle järvelle syvempiä ja kasvillisuudesta vapaita vesiväyliä vesilinnuston elinympäristön parantamiseksi sekä veneilyn ja kalastuksen mahdollistamiseksi. Hankkeen tarkoituksena on myös lisätä veden vaihtuvuutta. Ruoppausmassoista tehdään pesimäsaarekkeitä vesilinnustolle. Lisäksi ruopataan yleisessä käytössä olevan hakijan omistaman kiinteistön edustalle uimarantaa sekä varaudutaan puhdistamaan myös aiemmin ruopattujen vesiväylien liettyneitä kohtia. Hanke kuuluu kokonaisuuteen, jossa Liminkaojan valuma-alueella toteutetaan erillisinä hankkeina metsä- ja maatalousalueiden vesiensuojelukosteikkoja ja muita kuormitusta vähentäviä rakenteita sekä virtavesikalaston elinympäristön parantamista.

Ruoppausalueilla on keskimäärin 0,8 m:n paksuudelta eloperäistä kuolleista kasveista muodostunutta mutaista sedimenttiä, jonka alla on silttiä. Silttikerros on hapanta sulfaattimaata. Sulfaattimaiden mahdollisen hapettumisen vuoksi ruoppausmassat kalkitaan voimallisesti sekä maa-alueille läjitettäessä että saarekkeitä muotoiltaessa.

Hankkeen kokonaiskustannukset ovat arvion mukaan 310 000 euroa.

Lupaa haetaan hankkeen aloittamiselle viiden vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulosta ja toteutusaikaa kymmeneksi vuodeksi aloituksesta. Hakija katsoo, että hanke on yleisen edun tai tarpeen vaatima.

Vesistötiedot

Liminkajärvi sijaitsee Liminkaojan (55) keskiosan osavaluma-alueella (55.002). Järven tai sen vesijätön pinta-ala on noin 35 ha, valuma-alueen pinta-ala noin 111 km² ja valuma-alueen järvisyys noin 1,4 %. Järven pintaa on laskettu 1960-luvun alussa Vesistötoimikunnan päätökseen 11/1952 perustuen Liminkaojan perkausten yhteydessä. Järven lasku on ollut vain osittainen.

Mataluudesta, hajoavasta kasvillisuusmassasta ja joen tuoman aineksen sedimentoitumisesta johtuen järvi on edelleen rehevöitynyt ja viimeisten vuosikymmenten aikana umpeenkasvu on kiihtynyt. Jäljelle jääneistä vesialueista pääosan peittävät nykyään turvelautat ja vahva vesikasvillisuus. Aikoinaan suunnitellusta järven vedenpinnan nostosta on siitä koituvista haitoista ja hankkeen kalleudesta johtuen luovuttu.

Suunnittelun mittausten aikainen vedenpinnan korkeus on 8.10.2014 ollut N2000 + 46,9 m. Vedenpinnan karttakorkeus on N2000 + 47,4 m ja 2012 keväällä korkean veden aikana pinnan korkeus on ollut vain hieman

suurempi, N2000 + 47,5 m. Vedenkorkeuden varsinaista tarkkailua ei ole tehty, sillä järven purkautumiskykyyn vaikuttavia toimenpiteitä ei tehdä. Syvimmillään nykyisen pohjan taso on mittausten mukaan N2000 + 45,49 m, jokisuussa aiemmin avoimeksi kaivetulla kohdalla. Muuten pohjan taso vaihtelee pääosin välillä N2000 + 46–47,4 m.

Järven lähtövirtaamat (m³/s) luusuassa ympäristöhallinnon vesistömallijärjestelmän mukaan:

MQ 91-15	1,21
HQ 91-15	13,22
NQ 91-15	0,15
MNQ 91-15	0,35
MHQ 91-15	6,66

Liminkajärven pinta-ala osakaskunnan vesialueen Limingojan jakokunta 625-402-876-1 rajaa pitkin mitattuna on noin 37 ha. Tästä kuitenkin vain pieni osa on avovesialuetta. Ilmakuvasta mitattuna avovesialuetta on vain noin 6 ha, josta noin puolet on itä- ja kaakkoisranta-alueita. Maastomittausten aikana keskimääräinen vesisyvyys oli noin 1 m, jolloin järven vesitilavuus on noin 60 000 m³. Ruopattavasta massamäärästä (30 000 m³) osa on vesipinnan yläpuolelta, jolloin tuleva vesitilavuus on noin 85 000–90 000 m³ eli vesitilavuus kasvaa lähes puolitoistakertaiseksi.

Vedenlaatu

Liminkajärvestä on VESLA-rekisterissä (Hertta-järjestelmä) ainoastaan kaksi vesinäytettä, heinäkuulta 1982 ja marraskuulta 1988. Järveltä alavirtaan vain 2,5 km sijaitsee Kopistonkoski, josta on 10 vesinäytettä vuosilta 2009–2016, ja mikä kuvanee myös järvestä lähtevän veden laatua edellisiä paremmin. Vesi on tummaa ja humuspitoista (väri 200–300 mg/l Pt, COD_{Mn} 27 mg/l) sekä ravinnepitoista (kokonaisfosfori 39–49 µg/l ja kokonaistyyppi 600–840 µg/l). Vesi on lievästi hapanta (pH 6,6), alkaliniteetin vaihdellaessa 0,013–0,304 mmol/l ja sähkönjohtokyvyn ollessa alhainen (4,2 mS/m). Rautapitoisuus on ollut ajoittain hieman koholla (1 000–4 800 µg/l), alumiinipitoisuuden vaihdellaessa 390–850 µg/l. Kiintoainepitoisuus on ollut suodoksesta riippuen 5,3–12 mg/l.

Liminkajärven alajuoksulla 8-tien pisteellä veden ainepitoisuudet ovat näytteiden (n=10) perusteella korkeampia. Muun muassa kokonaisfosforipitoisuudet ovat vaihdelleet 29–75 µg/l ja typpipitoisuudet 450–1 100 µg/l. Sähkönjohtavuus on vaihdellut 4,2–12 mS/m. Kiintoainepitoisuudet ovat vaihdelleet 5,7–25 mg/l ja rautapitoisuudet 1 700–6 300 mg/l. Veden pH on vaihdellut 5,2 ja 7,2 välillä. Muutokset vedenlaadussa alavirtaa kohti edettäessä johtuvat valuma-alueen maankäytön vaikutuksesta kuormitukseen. Metsätalouden vaikutus voimistuu ja aktiiviset viljelyalueet sijaitsevat alajuoksulla Parhalahden kylän alueella. Suurin sivupuro, Tervaoja, vaikuttaa vedenlaatuun

ainepitoisuuksia nostaan laskeessaan jokeen Parhalahden kylän yläpuolella.

Linnusto

Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen pyynnöstä Liminkajärvelle on tehty pesimälintulaskenta 11.5. ja 6.6.2006. Pesimälintulaskentalomakkeen mukaan pesimälajisto ja parimäärät olivat: laulujoutsen 1, merihanhi 3, sinisorsa 4, tavi 5, telkkä 1, kurki 1, töyhtöhyppä 1, valkoviklo 1, liro 2, rantasipi 1, metsäviklo 1, taivaanvuohi 3, ruokokerttunen 4, punavarpunen 3, pohjansirkku 1, pajusirkku 3.

Pesimälinnustoa voi pitää alueen ominaispiirteisiin nähden kosteikkolinnuston osalta varsin monipuolisena. Parimäärät vastaavat alueen kokoa ja ominaispiirteitä. Kun ruoppaustyöt ja muut siihen liittyvät toimenpiteet ajoitetaan lintujen pesimäkauden ulkopuoliseen ajankohtaan, toimenpiteistä ei aiheudu häiriötä tai haittaa alueella pesivälle linnustolle.

Myös myöhäisimpien hautojien kuten tukkakoskeloiden (ei havaittu vuonna 2006) pesintä on hakijan käsityksen mukaan päätynyt viimeistään heinäkuun loppuun mennessä, jolloin ruoppausten aloittamisesta ei aiheutune enää haittaa linnustolle.

Kalasto

Järven kautta virtaavan Liminkaojan kalastoon kuuluu tavanomaisen lajiston ohella harjus, jota esiintyy joessa järven alapuolisella osalla. Kanta tai osa kannasta on todennäköisesti anadromista, meren ja joen välillä vaeltavaa harjusta. Muuta, tavanomaista kalastoa tavataan umpeenkasvusta huolimatta myös Liminkajärven avovesipaikoilla. Aiemmin joen kalastoon on kuulunut myös hieman taimenta, joko istutettuna tai luonnonvaraisena.

Vesi- ja ranta-alueiden käyttö

Liminkajärven käyttö on yksittäisiä kalastajien ja metsästäjien vuotuisia käyntejä kohteella. Järvellä ei ole vakituisia venepaikkoja, ja kunnan omistama ranta ei ole ollut virkistyskäyttöön soveltuvassa kunnossa aikoihin. Järven osittaisilla ruoppauksilla pyritäänkin parantamaan järven käyttömahdollisuuksia lintuvesikunnostuksen ohella. Parhalahden kalastajainseuralta saadun arvion mukaan kalastajat saavat saaliiksi haukia tai ahvenia muutamista kiloista enintään kymmeneen kiloihin vuodessa.

Järven alapuolella jokivarressa on 2–3 vakituisesti asuttua taloutta sekä neljä mökkiä, joilla on rantojen virkistyskäyttöä ennen Parhalahden kylää. Muuten perkausalueilla rantojen käyttömahdollisuudet ovat vähäisiä. Jokea on perattu viljelyalueiden tulvasuojelun tarpeisiin 1960-luvulla järvestä alavirtaan jokisuulle saakka Parhalahdella, jossa täydennysperkausta on tehty vielä 1990-luvulla. Kopistonkoskelta alkavalla lyhyellä koskien jaksolla perkauksia ei toteutettu, ja tällä alueella

viehekalastajat saavat vuosittain jonkin verran saaliiksi myös harjusta. Järven alapuolisella joella pääosan kalastusoikeuksista on vuokrannut Parhalahden kalastajainseura, jonka mukaan jokialueelta saadaan saaliiksi pääasiassa haukea ja ahventa muutamia kymmeniä kiloja vuosittain, minkä lisäksi saaliiksi saadaan joitakin kiloja harjusta.

Tärkeä laji kalastukselle Liminkaojalla on nahkiainen, jota pyydetään aktiivisesti jokisuulla syksyisin. Saalismääristä ja pyytäjien lukumäärästä ei ole raportoitua tietoa. Kalastoon kuuluu vuosien 2010–2016 sähkökoekalastustietojen perusteella ahven, harjus, hauki, kivenuoliainen, kivisimppu, kymmenpiikki, made, mutu ja särki. Harjusta ei ole tavattu Liminkajärven yläpuolisella alueella, vaan harjuksia on saatu järven alapuoliselta joelta sekä Kopistonkosken alapuoliselta alueelta (Kalliokoski) että läheltä Parhalahtea Piihaan kohteelta. Harjustiheydet ovat olleet viime vuosien sähkökoekalastuksissa vaatimattomia, mutta syksyllä 2016 saatiin Kalliokosken koealalta 12 samana keväänä kuoriutunutta poikasta (5,7 yks./aari).

1990-luvulla RKTL istutti jokeen kokeiluluontoisesti meritaimenen poikasia, joiden todettiin selviytyneen hyvin, mutta pysyvää taimenkantaa ei koekalastusten mukaan alueelle istutuksista muodostunut. Rapu hävisi Liminkaojasta 1970-luvun lopulla, mutta palauttamista yritettiin 2000-luvun alun hankkeessa. Lupaavimmat tulokset tuolloin saatiin Liminkajärven ja jokisuun väliseltä alueelta, mutta viime vuosina ravuista ei ole tehty havaintoja.

Suoritettavat toimenpiteet ja rakenteiden tekninen kuvaus

Ruopattavien väylien yhteispituus on noin 1,7 km. Läjitysalueiden yhteispinta-ala on noin 5,5 ha. Ruoppausmassoja syntyy uusien vesiväylien kaivuista noin 30 000 m³ ktr, uimarannan toteutuksesta noin 250 m³ ktr ja aiemmin puhdistettujen avovesialueiden liettymien poistosta enintään 3 000 m³ ktr. Uusia läjitysalueita on suunnitelman mukaisesti 5–6 ha.

Massat ovat sedimenttitutkimuksen ja Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohjeen (Ympäristöhallinnon ohjeita 1/2015) perusteella haitattomia, mutta inkuboinnin ja rikkipitoisuuden perusteella osa massoista on hapanta sulfaattimaata. Erityisesti alimman vedenpinnan yläpuolelle jäävät massat tulee mahdollisen happamoitumisen vuoksi neutraloida. Kalkkia sekoitetaan kerroksittain silttimaihin noin 360 tonnia (30 kg/m³ ktr sulfaattimaata).

Eloperäisen sedimentin pinta on kaivualueilla keskimäärin tasossa N2000 + 46,8–47,00 m ja sulfidipitoiseksi todetun pohjamaan (siltin) pinta tasossa N2000 + 46–46,2 m. Ruoppausmassoista suurin osa on siis eloperäistä. Kalkitusmäärä perustuu ruoppaus- ja läjitysohjeen suositukseen 10–30 kg kalkkia/m³ sulfaattimaata. Ruoppauslinjojen pohjan ollessa tasossa N2000 + 45,8 m, muodostaa sulfidipitoinen pohjamaa ruoppausmassoista kaivussyvyyden perusteella laskettuna maksimissaan 40 % eli enintään 12 000 m³. Ruoppaus- ja läjitysohjeen suositusta käytettäessä kalkitsemiseen tarvitaan siten 360 tonnia kalkkia. Tämä on ylimäärä, sillä kaivut toteutetaan tuoden luiskat pohjalta

kaltevasti kohti sedimentin pintaa, ja massojen kokonaismäärästä silttisten pohjamaiden osuus on siten huomattavasti pienempi kuin kalkitustarpeen arviossa käytetty 40 %. Käytettäessä neutralointiin esimerkiksi kaupallisia kalsiitti- tai dolomiittikalkkijauheita, ei pH kohoa liian emäksiseksi eikä massojen ylikalkituksesta ole vaaraa. Lisäksi kaikki sulfidipitoiset ruoppausmassat eivät ole läjityksen jälkeen hapettuvissa oloissa.

Ruopattavien väylien pohjan leveys on 7 m ja luiskat tuodaan kohti sedimentin pintaa kaltevuudessa 1:3. Läjitys tapahtuu siten, että kerroksittain kalkituista massoista muotoillaan loivareunaisia (1:6–1:10), erityisesti vesilintujen pesintään soveltuvia saarekkeitä. Saarekkeet rakennetaan tasoon N2000 + 47,4–47,9 m, jolloin vedenpinnan ollessa korkeimmillaan saarekkeet ulottuvat hieman vedenpinnan yläpuolelle. Ruoppausmassoista tehtävät saarekkeet sijoittuvat jo tällä hetkellä puustoisimpien ja voimakkaimmin umpeenkasvaneiden alueiden yhteyteen, joiden pohjamaalaji on osittain moreenia.

Lisäksi ruopataan yleisessä käytössä olevan, hakijan omistaman kiinteistön edustalle uimarantaa sekä varaudutaan puhdistamaan myös aiemmin ruopattujen vesiväylien liettyneitä kohtia.

Vesialueella tehtävät työt tehdään lintujen pesimäkauden jälkeen alkaen heinä–elokuussa kelluvalla kaivinkoneella. Ruoppaus- läjitys- ja kalkitustyö kestävät yhdellä kaivinkoneella noin 40–60 työvuorota eli 2–3 kk olosuhteista riippuen ja työn kesto luonnollisesti lyhenee useammalla koneella toteutettuna. Esimerkiksi luonnonoloista riippuen yhtäjaksoinen työ ei välttämättä ole mahdollista.

Mikäli liitesuunnitelmassa esitetty virkistyskäyttöön liittyvä polku toteutetaan järven ympärille myöhemmässä vaiheessa, suunnitelluista astinkivin toteutettavista ylityspaikoista (2 kpl) pyydetään lausunto vesilain mukaisen luvan tarpeesta yleisen edun valvojalta. Vesiväylien kunnossapitoon myöhemmin tarvittavista vesikasvien poistosta tehdään lain mukaiset ilmoitukset.

Hanke on suunniteltu toteutettavaksi ajalla 2017–2020 (suunnitelmassa vuodesta 2016 lähtien). Koska ruoppausten loppuun saattaminen voi luonnonolosuhteista, vesiensuojelullisista (tarvittaessa töiden pysäyttäminen kuormituksen rajoittamiseksi) sekä rahoituksellisista syistä kestää tätä pidempään, haetaan töiden valmistumiselle aikaa kuitenkin kymmenen vuotta aloituksesta.

Kiinteistötiedot

Kunnostustoimenpiteitä on tarpeen tehdä Limingojan jakokunnan vesialueen Limingojan jakokunta 625-402-876-1 ohella hakijan omistamalla vesi- ja ranta-alueen kiinteistöllä Katare 625-402-26-6. Limingojan jakokunta omistaa Liminkajärven vesialueesta noin 99 %. Yksittäisillä järveä ympäröivillä kiinteistöillä on kiinteistöraja-aineiston perusteella pieniä alueita vesialueesta rantojen tuntumassa. Limingojan jakokunnan alueen ohella näistä vain hakijan omistamalla vesi- ja ranta-alueella on tarpeen tehdä kunnostustoimenpiteitä.

Ennakoimattomissa tilanteissa läjitysalueista voidaan sopia myös tapauskohtaisesti.

Hanketta koskevat sopimukset ja suostumukset

Hakija on sopinut Limingojan jakokunnan kanssa kunnostustoimista osakaskunnan vesialueella.

Mikäli tämän hakemuksen ulkopuolisia, suunnitelmassa esitettyjä virkistyskäyttörakenteita toteutetaan maa-alueilla jatkossa, sovitaan oikeudesta niiden toteuttamiseen erikseen kiinteistöjen omistajien kanssa.

Hankkeen vaikutukset

Vaikutukset vedenkorkeuksiin ja virtaamiin

Ruoppauksilla ei ole vaikutusta vedenkorkeuksiin ja virtaamiin. Joen lasku- ja lähtöpisteiden väliseltä linjalta sivussa olevilla alueilla veden vaihtuvuus voi jonkin verran muuttua, mutta vaikutukset ovat myönteisiä sekä vesiympäristön että virkistyskäytön kannalta. Ruoppausten vesitilavuutta kasvattava vaikutus on hakijan arvion mukaan hyvin vähäinen eikä siten vaikuta viipymään.

Vaikutukset veden laatuun

Työaikana kaivujen lähialueella tapahtuu veden samentumista ja ainakin kiintoaine-, ravinne- ja eri metallien kuten raudan sekä mahdollisesti myös sulfaattipitoisuuden nousua. Vaikutus on lyhytaikainen ja rajoittuu järviolueiden ruoppauksista saatujen kokemusten perusteella enintään muutamien satojen metrien alueelle. Kaivutyöt sijoittuvat umpeen kasvaneiden alueiden sisään, jolloin samentuman leviäminen on tavanomaista ruoppausta epätodennäköisempää. Liminkajärven ruoppauksen sijoituessa järven länsiosassa lähelle joen luusuaa, samennus voi silmämääräisestikin näkyä myös joessa, joskin alapuolisen suvantojakson jälkeisellä jokialueella vaikutukset heikkenevät. Vaikka tätä alempana jokialueella samennusta ei todennäköisesti voi silmämääräisesti erottaa, ainepitoisuuksien väliaikainen nousu on todennäköistä etenkin ruoppauskohteen sijaitessa luusuan lähetyillä. Ainepitoisuuden nousua ei arvioida merkittäväksi vesistön tai vesieliöstön kannalta.

Läjitettäessä kaivumaita suoritetaan massojen kalkitusta mahdollisten sulfidipitoisten massojen hapettumisen aiheuttaman pH:n laskun välttämiseksi. pH voi työalueen läheisyydessä kalkituksen johdosta väliaikaisesti hieman kohota, sillä myös veden alkaliniteetti on hyvä ja kesäaikana jopa erinomainen, yli 0,2 mmol/l (näytepiste Liminkajärvi ja alapuolella sijaitseva näytepiste Liminkaoja Kopisto, ympäristöhallinnon PIVET -rekisteri). Korkeiden virtaamien aikoina vuonna 2012 alkaliniteetti on kuitenkin ollut tyydyttävä tasolla, minkä vuoksi – muun vesiensuojelun sekä työteknisten seikkojen ohella – ruoppaukset toteutetaan virtaamien ja vedenkorkeuden ollessa alhaisella tasolla. Mikäli vedenpinnan

yläpuolelle läjitettävät massat ovat pitkäjaksoisesti tai heikosti kalkitsematta, läjitysalueiden lähialueella pH voisi laskea etenkin silloin, kun puskurikyky on muusta johtuen alhainen (esimerkiksi syys- tai kevätvaluntojen aikana).

Toteutuksen jälkeiset vedenlaatuvaikutukset ovat jonkin verran myönteisiä keskikesän ja loppupalven aikaisen happipitoisuuden kohotessa järven niillä alueilla, joissa vaihtuvuus paranee. Toteutettavan uimarannan kunnostuksen arvioidaan parantavan veden hygieenistä laatua veden vaihtuvuuden parantamisen ollessa käytännössä edellytys käyttömahdollisuuksille.

Vaikutukset Oulujoen-lijoen vesienhoitosuunnitelman tavoitteisiin

Liminkajärvi on vesienhoidon toisella luokittelukaudella arvioitu olevan tyydyttävässä ekologisessa tilassa. Luokittelu perustuu asiantuntija-arvioon järveen kohdistuvasta ihmistoiminnan aiheuttamasta paineesta. Toimenpiteiden vaikutukset vesienhoidon tavoitteisiin järvellä ovat neutraalit, sillä toimet eivät vaikuta tulevan veden laatuun. Liminkajoki on luokiteltu puolestaan hyvään ekologiseen tilaan, joskin sen on todettu olevan riskissä muun muassa suhteellisen korkeiden ravinnepitoisuuksien ja joen alaosan ympäristömuutoksille alttiin harjuskannan vuoksi. Vedenlaatuvaikutukset ovat lyhytaikaisia eivätkä vaikuta ekologiseen tilaluokitukseen, mutta työnaikaisen kuormituksen välttäminen on tärkeää, jottei hanke vaikuta epäedullisesti tilaluokituksen kannalta keskeiseen harjuskantaan.

Muut vesistövaikutukset

Avovesialue lisääntyy. Vaikutukset kalastoon ovat neutraalit tai jonkin verran myönteiset vesisyvyyden lisääntyessä sekä keskikesän ja loppupalven aikaisen happitilanteen parantuessa jokisuun ja luusuan väliseltä linjalta ulompana olevilla kohteilla. Ainepitoisuuksien töiden aikaisesta kohoamisesta järvellä tai sen alapuolisessa joessa ei aiheudu kalaston kannalta välittömiä vaikutuksia pitoisuuksien ollessa vähäisiä muualla kuin työalueella, jota kalasto pystyy väistämään. pH-vaikutusten osalta kiinnitetään erityistä huomiota vedenlaatuun, sillä alapuolisessa joessa esiintyy happamuudelle sekä korkeille metallipitoisuuksille herkkää harjusta. Välillisiä vaikutuksia voi syntyä, mikäli kiintoaine ei ehdi riittävästi laskeutua ennen muutamia kilometrejä alempana joessa olevia harjuksen kutualueita. Tämä on epätodennäköistä pitkästä välimatkasta ja hitaasta virtauksesta johtuen, mutta vedenlaatuarkkailu sisällytetään hankkeeseen myös järven alapuolisella joella. Pohjaeläimet palautuvat ruopatululle alueelle nopeasti.

Töiden vedenlaatuvaikutuksia ja samentumista tarkkaillaan, sillä suuri kiintoainekuormitus voisi välillisesti heikentää harjuksen ja nahkiaisen lisääntymistä, mikäli kiintoainetta kertyisi lajien kutusorakoille. Kummankin lajin vedenlaatuvaikutuksille herkin vaihe on kuitenkin keväällä harjuksen poikasten ja nahkiaisten toukkien kuoriutumisaikana sekä nahkiaisen vanhempien toukkien metamorfoitumisen aikaan kevättulvalla, jolloin ruoppauksia ei toteuteta.

Vaikutukset ranta-alueisiin

Vesialueelle ja vesijätölle syntyy uutta ranta-aluetta ja runsaasti vesilinnustoa hyödyttävää rantaviivaa saarten toteutuksen myötä. Ruoppaukset ja läjitykset eivät koske varsinaista, nykyistä rantaviivaa muutoin kuin hakijan kiinteistölle kunnostettavan uimarannan kohdalla.

Vaikutukset rantarakenteisiin

Työalueilla ei ole rantarakenteita, joihin hanke vaikuttaisi epäedullisesti. Syntyvien avovesialueiden ja lisääntyvän virkistyskäytön myötä rantarakenteet tulevat jonkin verran lisääntymään.

Vaikutukset vedenhankintaan

Hankkeella ei ole vaikutusta vedenhankintaan. Hanke ei vaikuta pohjavesien pintaa alentavasti eikä kohteeseen rajoitu pohjavesialueita.

Vaikutukset muuhun vesistön käyttöön

Järven virkistyskäyttömahdollisuudet paranevat. Kalastusmahdollisuudet paranevat ja kalaston tila voi hieman parantua veden vaihtuvuuden parantuessa pienessä osassa järveä. Veneily- ja melontamahdollisuudet laajenevat. Vesilintujen elinympäristön ja kulkumahdollisuuksien parantuessa järvellä metsästysmahdollisuudet lisääntyvät.

Ruoppaustoimista ei ennalta arvioiden aiheudu haittaa vähäiselle vesistön käytölle. Samentumisalueen laajuus riippuu ruoppauksen työteknisestä laadusta, töiden jaksottamisesta tarpeen vaatiessa ja virtaamista. Toteutettaessa työt ylivirtaamakausion ulkopuolella, samennusta tai ainepitoisuuksien nousua ei voitane havaita etenkin joen alajuoksulla, jossa vesistön käyttö olisi suurinta nahkiaisen pyynnin vuoksi töiden todennäköisenä toteutusaikana, loppukesällä ja syksyllä.

Vaikutukset Natura 2000 -alueeseen Parhalahti-Syölätinlahti ja Heinikarinlampi (FI1101202)

Natura-alue sijaitsee noin 14 km kunnostuskohteesta alavirtaan. Matkalla on useita pidempiä suvantojaksoja. Mikäli ainepitoisuuksien vähäistä kasvua vedessä olisi kuitenkin havaittavissa jokisuulla, tällä ei olisi vaikutusta Natura-alueen suojeluperusteisiin tai siellä havaittaviin harvinaisiin tai uhanalaisiin lajeihin, sillä vedenlaatu ei vaikuta suoraan tai välillisesti niihin. Toisaalta hankkeen tavoitteena on luoda Liminkajärvelle parempia elinympäristöjä linnustolle, mikä on linjassa myös Natura-alueen suojelutavoitteiden kanssa ja voi edistää myös lintudirektiivin liitteiden mukaisten lajien esiintymistä alueella.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi ja arvio vahingoista

Työt toteutetaan maanomistajien kanssa sovittuja työmaateitä pitkin. Työt suoritetaan tarpeetonta haittaa ja vahinkoa välttämällä.

Toteuttamisvaiheessa varmistetaan kaivu- ja läjitystöiden laatu. Työn aikana vältetään kiintoaineksen kulkeutumista alapuolisiin vesiin.

Työmaatiet ja työliikenne järjestetään siten, että ympäristölle, muulle liikenteellä tai muille toiminnoille ei tuoteta merkittävää vahinkoa eikä haittaa. Työskentelyalueen jälkien peittäminen, maisemointi ja alueen siistiminen todetaan silmämääräisesti.

Ruoppausta ei voida toteuttaa talvityönä, sillä vesikasvillisuuden peittämät alueet eivät jäädy helposti, ja riittävän vahvaa jäätä tuskin syntyy edes jäädyttämällä. Työt voidaan toteuttaa kelluvalla kaivinkoneella, jonka työskentelyulottuvuus on noin 13 m ja soveltuu suunniteltujen väylien kaivamiseen. Ruopattua aluetta ei harata, mutta toteutunutta ruoppausvyvyttä mitataan työn aikana, jotta riittävä syvyys saadaan varmistettua.

Työaikaista veden tilapäistä samentumista seurataan silmämääräisesti (samentuman laajuus ja pisyvyys). Samentumisen leviämistä ehkäistään myös huomioimalla sääolot, eli ruoppausta vältetään silloin, kun veden virtaus on voimakasta. Myös ruoppausnopeutta voidaan säätää siten, että osa irronneesta sedimentistä ehtii laskeutua.

Samentumisen leviämistä voidaan tarkkailla silmämääräisten havaintojen lisäksi ottamalla, esimerkiksi sameus-, ravinne- ja happimittauksia työn aikana. Ruoppausalueen alapuolelta Liminkaojasta otetaan vesinäytteitä ja tarkkaillaan samentumaa, jotta se ei pääse leviämään Liminkaojaa myöten Parhalahteen saakka. Jos vesinäytteissä havaitaan merkittävää samentumaa, työn jaksotusta ja tapaa voidaan tarvittaessa muuttaa.

Työt aloitetaan järven kaakkoisosasta. Kauempana Liminkaojasta ruopatessa veden virtaus on vähäisempää ja samentumat jäävät paikallisiksi ja vesi ehtii kirkastua ennen luoteisosan töitä. Viimeisenä ruopataan laskuojan läheiset väylät. Tällöin ehkäistään suurempien samentumien leviämistä Liminkaojaan.

Haitallista happamoitumista ehkäistään kalkitsemalla läjitysmaat voimakkaasti. Liminkaojasta seurataan säännöllisesti myös veden pH:ta ja pH-mittauksia voidaan tehdä myös ruoppausväyliiltä läjityssaarekkeiden läheisyydestä. Tällä varmistetaan, että kalkitus on riittävä ja läjitysalueilta ei pääse alapuoliseen Liminkaojaan happamuutta.

Kunnostustoimenpiteiden seurauksena ei ennalta arvioiden aiheudu merkittävää haittaa luonnonolosuhteille tai vesiympäristölle. Lyhytaikainen veden samentuminen ei aiheuta vahinkoa vesieliöstölle. Töiden toteutusaikana virkistyskäytölle voi koitua haittoja toimenpidealueen välittömässä läheisyydessä.

Työaikaisia haittoja pyritään estämään tai vähentämään työn huolellisella toteutuksella ja välttämällä tarpeettomia kaivutöitä.

Tarkkailu

Työn aikana työmaahenkilökunta pitää päiväkirjaa, johon kirjataan päivittäin suoritettavat työvaiheet, käytettyjen koneiden tyyppi ja määrä, työaika ja huomiot veden samentumisesta a) järvellä, mukaan lukien samentumisalueen laajuus ja b) alapuolisella joella. Samoin kirjataan poikkeukselliset tilanteet kuten koneiden sekä erityisesti letkujen rikkoontuminen ja niistä mahdollisesti aiheutuvat päästöt sekä toimenpiteet, miten niihin on reagoitu.

Koska töiden toteutusaika on lyhyt, vedenlaadun työnaikainen tarkkailu vesinäyttein on hankalaa tulosten saamisessa tapahtuvan viiveen vuoksi. Tarkkailussa käytetään päivittäin pH-mittaria, joka kalibroidaan riittävän usein. Mikäli pH laskee tasolle 6 tai alle, työt keskeytetään. Mikäli pH laskee tasolle 6 tai alle kohteen alapuolisella joella (tarkkailupiste Liminkaoja Kopisto), töiden keskeyttämisen lisäksi ilmoitetaan asiasta ELY-keskukselle sekä paikalliselle ympäristöviranomaiselle. Varsinaisia vesinäytteitä otetaan kaivujen käynnissä ollessa esimerkiksi kerran kuussa 100 m kaivupisteeltä, 500 m kaivupisteeltä ja alapuoliselta joelta pisteeltä Liminkaoja Kopisto. Näytteet toimitetaan julkisen valvonnan alaiseen laboratorioon ja niistä määritetään kiintoaine-, sulfaatti- ja kokonaisrautapitoisuus, pH ja väriluku.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Pyhäjoen kunnassa varannut tilaisuuden muistutusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 8.11.2017. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta, Lapin ELY-keskuksen kalatalousviranomaiselta sekä Pyhäjoen kunnan ympäristönsuojelu- ja kaavoitusviranomaisilta. Lausuntoa on pyydetty Luonnonvarakeskukselta erityisesti Liminkaojassa mahdollisesti esiintyvistä anadromisesta harjuksesta sekä Geologian tutkimuskeskukselta erityisesti alueella sijaitsevista sulfaattimaista ja happamuushaittojen ehkäisemisestä. Kuulutuksesta on 12.10.2017 ilmoitettu Pyhäjokiseutu-nimisessä sanomalehdessä.

Hakemuskuulutus ja hakemusasiakirjat keskeisiltä osin on julkaistu internetissä aluehallintoviraston Lupa-Tietopalvelussa.

LAUSUNNOT

1) **Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus** on lausunnossaan katsonut, että hakemuksen mukainen rakentaminen ei näyttäisi sanottavasti loukkaavan yleistä tai yksityistä etua. Ruoppaus- ja läjitystyöt tulee

suorittaa lintujen pesimäajan sekä ylivirtaamakauden ulkopuolella. Ruoppauksesta voi aiheutua lyhytaikaista ja paikallista veden samentumista. Ruoppaus ei heikennä järven taikka Liminkaojan vesienhoitosuunnitelman mukaista tilaa. Ruoppauksen aikainen vesistö tarkkailu tulee suorittaa hakemuksessa esitetyllä tavalla.

2) **Lapin ELY-keskuksen Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut** on lausunnossaan todennut, että Liminkajärven alapuolisessa Liminkaojassa esiintyy tarkkailutietojen perusteella sekä harjasta että rapua. Harjukset lienevät osin paikallisia ja osin syönnösvaelluksen mereen tekevää muotoa. Harjuksen mereiset kannat on viimeisimmässä uhanalaisuusluokituksessa luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi.

Hankkeen toteutuksessa on huolehdittava, että toimenpiteistä ei aiheudu harjus- ja rapukantoja vaarantavaa pH:n laskua tai kiintoaineen tai metallien joutumista Liminkaojaan.

3) **Pyhäjoen kunnan tekninen lautakunta** on kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena lausunnossaan todennut, että se pitää Liminkajärven kunnostusta hyvänä hankkeena. Lautakunta kuitenkin esittää kantanaan, että yleensä ottaen kuivattujen järvien osalta suositeltavin kunnostusvaihtoehto olisi vesitilanteen palauttaminen mahdollisimman lähelle ennen kuivatusta ollutta ”luonnonmukaista” tilannetta. Kuitenkin, kuten hakemuksessa on esitetty, edellä kerrottuun palauttamiseen ei Liminkajärven osalta ole nähty teknisiä tai taloudellisia edellytyksiä. Tämän johdosta on perusteltua päätyä suppeampaan kunnostukseen, kuten esitetyn kaltaiseen ruopattujen väylien tekoon ja alueen virkistysmahdollisuuksien parantamiseen.

Lautakunta pitää tärkeänä, että ruopattavat avovesikanavat tehdään siten, ettei kanavista kuivanakaan kautena aiheudu entisen Liminkajärven alueen kuivumista. Esitettyjen suunnitelmakuvien perusteella on olemassa riski, että Liminkajoen vesi virtaa kaivetussa kanavassa suorinta reittiä Liminkajärven alueen läpi lasku-uomaansa eikä vesi enää pysy vanhan järven alueella entiseen tapaan. Nopea läpivirtaus voi osaltaan lisätä merkittävästikin kiintoaineen määrää Liminkajärven alapuolisessa Liminkaojassa, kun kiintoaine ei enää entiseen tapaan laskeudu järven alueella.

Hakemuksessa on esitetty hyvä lyhyt selvitys työaikaisten ja hankkeen muiden ympäristövaikutusten ehkäisystä. Lautakunta katsoo, että keskeisiä vaikutusten lievennyskeinoja ovat työn ajoitus mahdollisimman vähävetiseen ajankohtaan. Happamoitumisen ehkäisy on alueella erityisen tärkeä, koska hakemukseen liitettyjen selvitysten perusteella osa ruopattavista massoista on hapanta sulfaattimaata. Suunnitellun hankkeen toteutuksen ympäristövaikutusten tarkkailu tulee tehdä vähintään kohdassa 7.2 esitetystä laajuudesta ja alueella tulee kalkittamalla tai muulla tavoin huolehtia happamoitumisen ehkäisystä.

4) **Pyhäjoen kunnanhallitus** on kunnan kaavoitusviranomaisena todennut, että kyseisellä Liminkajärven ruoppaamiseen liittyvällä alueella ei ole olemassa tai vireillä yleiskaavaa tai asemakaavaa.

5) **Geologian tutkimuskeskus** on lausunnossaan todennut, että hakijan esittämässä sedimenttianalyyssissä näytteet (2 kpl) on otettu ruopattavista

kohdista kokoomanäytteinä 1,2 metrin syvyyteen. Hakijan mukaan näytteissä on siten sekä eloperäistä ainesta että pohjan silttiä. Tätä tukevat näytteistä tehdyt hehkutushäviöt (22,3 % ja 10,3 %). Selvityksen mukaan pinnalla oleva orgaaninen kerros on kuitenkin luokiteltu mudaksi tai mudan sekaiseksi sedimentiksi. Geologian tutkimuskeskuksen arvion mukaan kerros ei ole todennäköisesti ainakaan kokonaisuudessaan mutaa, silttiä mudaksi luokitellaan yleisesti sedimentti, joka on pääasiassa veden mukana kulkeutunutta, tummien vesien pohjalle kerrostunutta ja saostunutta humusta. Muta esiintyy erityisesti suurten suoalueiden vesistöissä ja umpeen kasvaneiden lampien turvekerroksen ja liejakerroksen välissä. Liminkajärnessäkin eloperäinen kerros on todennäköisesti pääosin liejua, jonka pinnalla voi olla jonkin verran mutaa. Lähtökohtaisesti liejakerroksessa voi olla sulfideja, jotka aiheuttavat potentiaalisesti happamoitumishaittoja, kun taas mudassa tämä on epätodennäköisempää.

Analyysien mukaan näytteiden kokonaisrikkipitoisuudet olivat melko korkeat (0,5 ja 0,6 %) ja kuuden viikon inkubaatiossa pH laski arvoista 5,2 ja 5,8 arvoihin 4,0 ja 3,1. Tyypillisen hienorakeisen sulfaattimaan kokonaisrikkipitoisuus on yli 0,3 % ja pH laskee inkubaatiossa alle neljään. Toinen analysoiduista näytteistä ei siten alita käytössä olevaa raja-arvoa. Käytetty inkubaatioaika (6 viikkoa) on kuitenkin hieman lyhyt verrattuna suositeltuun 8–19 viikon inkubaatioon ja mahdollisesti pH olisi vielä laskenut tästä. Toisaalta kokemuksen perusteella on havaittu, että merkittävin happamoituminen inkubaatiossa tapahtuu jo ensimmäisten viikkojen aikana. Selvityksessä ei myöskään ole kuvattu inkubaatioolosuhteita, mikä voi myös vaikuttaa oleellisesti lopputulokseen.

Hakemuksessa esitetään, että orgaanisen kerroksen alla oleva silttikerros on hapanta sulfaattimaata, Sedimenttianalyysin tulokset eivät tätä kuitenkaan yksiselitteisesti kerro, sillä näytteet ovat kokoomanäytteitä, joissa on sekä silttiä että orgaanista kerrosta. Geologian tutkimuskeskuksen arvion mukaan näytteet olisi yleisesti hyödyllistä ottaa noudattaen kerrosrajapintoja, eli orgaanisesta kerroksesta ja silttikerroksesta olisi tässä tapauksessa hyvä ottaa erilliset näytteet. Tällöin pystyttäisiin arviomaan happamoitumisriskiä luotettavammin. Myös orgaanisessa sedimentissä voi olla happamoituvia sulfideja, vaikka se onkin todennäköisesti kerrostunut pääosin järven kuroutumisen jälkeen, jolloin kerrostumisympäristössä saatavilla olevan sulfaatin määrä on vähentynyt.

Mikäli orgaaninen kerros ja silttikerros ovat ruoppausmassoissa hyvin sekoittuneet, vastaa hakijan tekemä analyysi läjitettävien massojen happamoitumispotentiaalia todennäköisesti hyvin. Jos taas jossain kohtaa siltti- ja mutakerroksia läjitetään erillisinä, saattaa happamoitumisriskissä esiintyä vaihtelua. Hakija esittää, että kalkkia sekoitetaan kerroksittain silttisiin maihin (30 kg/m³ ktr sulfaattimaata). Läjitettävän orgaanisen materiaalin hapontuottopotentiaalista ja mahdollisesta kalkitustarpeesta ei kuitenkaan ole tietoa. Selvityksessä mainitaan, että kalkitus tapahtuu kerroksittain, ja että kalkki sekoitetaan massoihin huolellisesti varsinkin vedenpinnan yläpuolelle jäävien massojen ja silttisempien massojen osalta. Kalkin huolellinen sekoittaminen näihin vedenpinnan yläpuolisiin massoihin on geologian

tutkimuskeskuksen arvion mukaan tärkeää, sillä pelkän massojen kerroksittain kalkitsemisen ei ole todettu olevan yhtä tehokasta. Hakija kuitenkin esittää, että massat läjitetään pääosin vedenpinnan alapuolelle, mikä vähentää happamoitumisriskiä merkittävästi.

Hakija esittää, että töiden toteutusaikana seurataan veden pH:ta päivittäin, ja mikäli pH laskee 6 tai alle, työt keskeytetään. Koska töiden toteutusaika on lyhyt, on pH:n lasku vedessä melko epätodennäköistä. Mikäli pH:ta alueella seurataan, olisi sitä hyödyllistä seurata pidemmällä aikavälillä kattaen erityisesti kesä ja syksyajan, jolloin maaperässä todennäköisimmin tapahtuu happamoitumista ja huuhtoutumista. Veden pH:ta olisi ollut todennäköisesti hyödyllistä seurata myös jo ennen töiden aloitusta, jolloin olisi voitu havaita Liminkaojan aiheuttama mahdollinen happamuusvaihtelu.

Geologian tutkimuskeskuksen arvion mukaan alueen happamoitumisriski on todennäköisesti pieni, mikäli massat läjitetään pääosin vesipinnan alle, kuten hakija esittää, ja vesipinnan yläpuoliset sulfaattimaat kalkitaan tehokkaasti. Geologian tutkimuskeskus ei osaa kuitenkaan esitetyn aineiston perusteella ottaa kantaa, ovatko vain ruopattavat silttiset massat sulfaattimaata vai voiko läjitettävään orgaaniseen ainekseen myös liittyvä happamoitumisriskiä.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on 23.4.2018 toimittamassaan selityksessä esittänyt seuraavaa:

1) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Ruoppaus ja läjitystyöt tehdään lintujen pesimäajan sekä ylivirtaama-ajan ulkopuolella.

2) Lapin ELY-keskuksen Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Hakemuksen mukaisesti toteutettuna kunnostustoimenpiteiden seurauksena ei ennakolta arvioiden synny merkittävää vahinkoa. Lyhytaikainen veden samentuminen rajoittuu järviolueiden ruoppauksista saatujen kokemusten perusteella enintään muutamien satojen metrien alueelle eikä aiheuta vahinkoa vesieliöstölle. Työn aikaisella seurannalla (pH, samentuminen) voidaan nopeasti myös reagoida esimerkiksi keskeyttämällä tarvittaessa työt.

3) Pyhäjoen kunnan tekninen lautakunta

Järven vedenkorkeus ei muutu, sillä purkautumiskyvyn määräävät kaivualueiden alapuolella joen luusuan ja joen poikkileikkaukset. Veden pinta säilyy edelleen samassa tasossa eri osissa järveä. Aiemman, joen lasku- ja lähtöpisteen välille ruopattun väylän sijaan tässä kunnostuksessa avataan myös muita vesireittejä, joiden avulla veden vaihtuvuus myös muualla kuin nykyisellä jokiuomien välisellä alueella jonkin verran paranee. Viipymään tällä voi olla teoriassa vähäinen kasvattava vaikutus lausunnosta poiketen, mutta koska järven tilavuus tai tulo- ja lähtövirtaama ei merkittävästi muutu, ei myöskään vaikutus viipymään ole merkittävä.

Työ toteutetaan lintujen pesimäajan ja ylävirtaama-ajan ulkopuolella. Tarkkailu toteutetaan suunnitelmassa esitetyllä tavalla. Happamoitumisen ehkäisystä huomioidaan lisäksi, mitä vastineessa geologian tutkimuskeskuksen lausuntoon on todettu.

4) Pyhäjoen kunnanhallitus

Kuten lausunnossa on esitetty, Liminkajärven kunnostuksella ei ole haitallista vaikutusta kunnan maankäyttösuunnitelmiin.

5) Geologian tutkimuskeskus

Hakijalla on pääosin yhtenevä näkemys asiantuntija-arvion kanssa. Ruopattaessa ja läjitettäessä massoja, joissa on sekä orgaanista että epäorgaanista massaa, olisi erittäin hankalaa erotella massoja maalajeittain ja etenkin kerrosten rikkipitoisuuden perusteella. Siksi luokittelu potentiaalisesti happamaksi sulfaattimaaksi sekä alkuaineanalyysit on ollut syytä tehdä ruopattavan massan kokoomanäytteiden perusteella, eikä eloperäisen massan lieju- tai mutaluokittelu ole hakijan näkemyksen mukaan oleellista. Näytteiden pH:n laskettua jo suositusta lyhyempänä inkubointiaikana tasoille 4 ja 3,1 on myös riittävä näyttö siitä, että hakija voi luokitella koko orgaanisen- ja pohjasedimentin potentiaalisesti happamaksi sulfaattimaaksi ja suunnitella toimet siten, että muukin kuin näytepisteiden massa ruoppausalueella on potentiaalista hapanta sulfaattimaata, vaikka kaikki alueen massat eivät hapettuessaan välttämättä olekaan merkittävästi happoa tuottavia. Inkubointiajan pidentäminen ei siten muuttaisi hakijan luokittelua tai suhtautumista massoihin eikä näytteiden hapettamista ole ollut syytä jatkaa.

Koska massat on katsottu potentiaalisesti happoa tuottaviksi ja rikkipitoisuus näytteiden kuiva-aineksesta on ollut suhteellisen korkea, kuten myös geologian tutkimuskeskus toteaa (0,6 ja 0,5 %), on massojen neutralointitarpeeseen suunniteltu käytettävän Ympäristöhallinnon suosituksen (10–30 kg/m³ ktr) voimakasta kalkitusannosta, 30 kg/m³. Eloperäisen massan mahdollisesti sisältämä rikki sisältyy myös kokoomanäytteiden kuiva-aineksesta saatuihin alkuainetuloksiin, mikäli tätä ei ole käsitelty. Kuiva-aineesta eloperäistä ainesta on ollut hehikutushäviöiden perusteella puolestaan enää 10,3–22,3 %, ja kuten geologian tutkimuskeskus lausunnossaan toteaa, rikin saatavuus on tämän aineksen todennäköisen kerrostumisen aikana ollut silttikerroksen muodostumista vähäisempää. Hakija siksi katsoo edelleen, että tulosten perusteella merkittävin osa rikistä esiintyy eloperäisen kerroksen alapuolella, ja erityisesti silttisten massojen huolellinen kalkitseminen on tärkeää, joskin massojen todennäköisesti aina jonkin verran sekoitessa kalkitus kohdistuu samalla myös eloperäiseen ainekseen.

Ruopattaessa pintasedimentin vesipitoista (näytteiden perusteella jopa 90 %) eloperäistä ainesta ja kohdistuessa kalkitustoimia täysin tasaisesti kaivettavalle massalle, kalkitus kohdistuisi merkittävästi veteen, joka ei ole luonnollisesti mukana kuiva-aineesta tehtävien analyysien tuloksissa. Jotta neutralointi on riittävää ja tarkoituksenmukaista, tulee hakijan näkemyksen mukaan kalkitus kohdistaa nimenomaan tiiviimpiin massoihin ja kuten geologian tutkimuskeskus myös toteaa, erityisesti

veden yläpuolelle läjitettäviin massoihin. Vedenpinnan alapuolelta kaivettavia massoja uudelleen vedenpinnan alapuolelle läjitettäessä hapettuminen on epätodennäköisempää ja siirtovaiheessaan massan merkittävää hapettumista ei ehdi tapahtua hapettumisprosessin ollessa pitkäaikainen. Hakija viittaa myös aiempaan täydennykseensä, jossa mainitaan arvioidun kokonaiskalkkimäärän olevan syvempien rikkipitoisten massojen määrään nähden jonkin verran ylimitoitettu myös ympäristöhallinnon ohjetta tarkemman, tietyn rikkipitoisuuden hapontuottoon perustuvan arviointimallin mukaan.

Kalkin huolellinen sekoittaminen vedenalaisiin massoihin on hakijan näkemyksen mukaan työtekniisesti mahdotonta ja todennäköisesti aiheuttaisi huomattavasti muuta haittaa, kuten samentumista ja aineksen leviämistä läjityspaikkaa ympäröiville vesille. Sen sijaan muualle kuin vedenpinnan alapuolelle läjitettävien massojen kalkitus voidaan toteuttaa myös sekoittamalla, eikä kerroksittain kuten hakemuksessa on kuvattu. Kuten geologian tutkimuskeskus toteaa, happamoitumisriski on todennäköisesti pieni, kun toimitaan hakemuksessa esitetyllä tavalla eli massat läjitetään pääosin vesipinnan alle ja pinnan yläpuoliset sulfaattimassat kalkitaan tehokkaasti.

pH-tuloksia Liminkajasta järven ylä- ja alapuolelta on hakijan käsityksen mukaan kattavasti eri ajankohdilta verrattaessa pH:n tavanomaista vaihtelua hankkeen aikaiseen ja erityisesti sen jälkeiseen tilanteeseen, joskin tiiviitä jatkuvia aikasarjoja ei ole. Hakija voi esimerkiksi mitata pH:ta hankkeen toteutusta edeltävänä aikana sekä jatkaa tarkkailua valvovan viranomaisen hyväksymällä tavalla joesta järven ylä- ja alapuolella riittävän ajan hankkeen jälkeen.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Pääasialratkaisu

Aluehallintovirasto myöntää Pyhäjoen kunnalle luvan Liminkajärven kunnostamiseen ruoppaamalla ja ruoppausmassojen läjittämiseen vesialueelle Pyhäjoen kunnassa hakemuksen ja sen täydennyksen mukaisesti hakemuksen liitteenä 1 olevan kartan ”Sijainti-/valuma-aluekartta”, mittakaava 1:80 000, osoittamaan paikkaan. Lupa on voimassa toistaiseksi.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Ennakoimattoman edunmenetyksen varalta annetaan jäljempänä ilmenevä ohjaus.

Luvan saajan on noudatettava jäljempää ilmeneviä lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Rakenteet

1. Liminkajärven ruoppaukset ja ruoppausmassojen läjitykset tehdään hakemuksen 13.4.2017 toimitetun täydennyksen päivitettyssä liitteessä

2.1 olevan karttapiirustuksen ”Suunnitelmapaketti”, mittakaava 1:2 000 ja hakemuksen liitteenä 3 olevien pituus- ja poikkileikkauspiirustusten ”Leikkaukset”, mittakaavat 1:2 000, 1:100 ja 1:200, mukaisesti sekä muutoin hakemuksesta ja sen täydennyksestä ilmenevällä tavalla. Ruopattavien massojen määrä on yhteensä noin 34 000 m³. Ruoppaustaso on noin N2000 + 45,8 m.

Kaikki korkeudet on sidottava N2000-korkeusjärjestelmään.

2. Suunnitelmaan saadaan Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen hyväksymällä tavalla tehdä sellaisia kunnostuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia vähäisiä muutoksia, joilla ei ole haitallisia vaikutuksia yleiseen tai yksityiseen etuun.

Töiden suorittaminen

3. Jokainen työvaihe on tehtävä mahdollisimman yhtäjaksoisesti ja siten ja sellaisena aikana, että vesialueelle, sen käytölle ja vesiluonnolle aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa ja häiriötä. Työt saadaan tarvittaessa jaksottaa useamman kuin yhden avovesikauden ajalle. Töitä ei saa tehdä lintujen pesimäaikaan 1.5.–15.7. Ruoppaus ja läjitystyöt on tehtävä ylivirtaama-ajan ulkopuolella.

4. Ruoppausmassat on sijoitettava, tasattava maisemaan sopiviksi ja tiivistettävä siten, etteivät ne veden pinnan ollessa korkeimmillaan valu takaisin vesistöön.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

5. Ruoppaus- ja läjitystyöt on toteutettava sellaisilla työmenetelmillä, ettei niistä aiheudu veden haitallista samentumista tai muuta sellaista seurausta, joka kohtuullisin kustannuksin on vältettävissä.

Poikkeuksellisista tilanteista ja havainnoista on viipymättä ilmoitettava Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Pyhäjoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä järjestettävä tarvittaessa niiden edellyttämä tarkkailu.

6. Luvan saajan on huolehdittava siitä, ettei työalueella olevia toisten omistamia rakenteita tai laitteita vahingoiteta. Töiden suorittamisesta mahdollisesti aiheutuva, välittömästi ilmenevä edunmenetyks on viivytystä korvattava edunmenetyksen kärsineelle.

7. Työkoneissa on käytettävä mahdollisuuksien mukaan biohajoavia öljyjä. Työmaalle on varattava riittävä öljyntorjuntakalusto kuten imeytysturvetta ja öljyntorjuntapumpeja.

8. Happamia sulfaattimaita tai -liejuja sisältävät massat, jotka läjitettäessä jäävät järven alivedenkorkeuden aikaisen vedenpinnan yläpuolelle, on neutraloitava kalkilla tai muulla soveltuvalla neutraloivalla materiaalilla happamuushaittojen ehkäisemiseksi. Kalkkia tai muuta neutraloivaa materiaalia on lisättävä riittävästi massojen neutraloimiseksi ja sekoitettava niihin tasaisesti.

9. Töiden päätyttyä työskentelyalueet on saatettava asianmukaiseen ja maisemallisesti hyväksyttävään kuntoon.

Tarkkailu

10. Hankkeen ruoppaus- ja läjitystoimenpiteistä on pidettävä työmaapäiväkirjaa, johon on kirjattava ruopatut ja läjitetyt massat (laatu ja määrä), läjitysalueet ja -ajankohdat sekä käytettyjen työkoneiden tyyppi ja määrä ja työmenetelmät. Työmaapäiväkirjaan on merkittävä myös muut töiden suorittamiseen ja ympäristöolosuhteisiin liittyvät seikat, joilla voi olla merkitystä töiden vaikutusten arvioinnissa kuten säätiedot, poikkeamat suunnitelmista ja niiden syyt, häiriöt, vahingot ja toiminnasta annetut huomautukset sekä toimenpiteet niiden johdosta. Työmaapäiväkirja on pyydettäessä esitettävä valvoville viranomaisille.

11. Työnaikaista veden samentumista ja sen laajuutta sekä pysyvyyttä on silmämääräisesti jatkuvasti tarkkailtava ja merkittävä havainnot työmaapäiväkirjaan. Ruoppaus ja läjitystoiminnan aikana veden samentumista ja happamuutta on tarkkailtava vähintään kaksi kertaa kuukaudessa otettavin vesinäyttein Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen hyväksymän tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava ELY-keskuksen hyväksyttäväksi viimeistään kaksi kuukautta ennen töiden aloittamista. Ennen töiden aloittamista veden pH ja sulfaattipitoisuus on mitattava ennakkotarkkailuna ainakin kertaalleen Liminkajärven luusuasta ja alapuolisesta Liminkaojasta Kopistosta ja samoista pisteistä ainakin kertaalleen töiden jälkeen.

Töiden aloittaminen ja toteuttaminen

12. Hankkeen toteuttamiseen on ryhdyttävä neljän vuoden kuluessa ja hanke on toteutettava olennaisilta osin 10 vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on tullut lainvoimaiseksi. Muuten lupa raukeaa.

Ilmoitukset

13. Töiden aloittamisesta on etukäteen ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Pyhäjoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja tarkoituksenmukaisella tavalla asianomaisille maanomistajille.

14. Hankkeen valmistumisesta on 60 päivän kuluessa ilmoitettava kirjallisesti aluehallintovirastolle, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle sekä Pyhäjoen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Ohjaus ennakoimattoman edunmenetyksen varalta

Edunmenetyksen kärsijä voi vesilain 13 luvun 8 §:n 1 momentin perusteella aluehallintovirastolle tehtävällä hakemuksella vaatia luvan saajalta korvausta edunmenetyksestä, jota vesitalouslupaa myönnettäessä ei ole ennakoitu.

RATKAISUN PERUSTELUT

Pääasialkaisen perustelut

Hankkeen tarkoituksena on kunnostaa Liminkajärveä ruoppaamalla auki vesiväyliä vesilinnuston elinympäristön parantamiseksi, veden vaihtuvuuden lisäämiseksi ja virkistyskäytön mahdollistamiseksi. Ruoppausmassat läjitetään linnuille pesimäsaarekkeiksi. Myös Pyhäjoen kunnan omistaman kiinteistön edustalle ruopataan uimarantaa.

Hankkeen tarkoituksena ei ole muuttaa järven vedenkorkeutta tai virtaamaa. Ruoppaustyöstä aiheutuu tilapäistä veden samentumista ja mahdollisesti sulfaattipitoisuuden nousua. Työt tehdään alivirtaamien aikana vedenpinnan tason ollessa matalalla. Vedenpinnan yläpuolelle läjittävät sulfaattipitoiset ruoppausmassat neutraloidaan. Työt tehdään lintujen pesimäkauden ja harjuksen lisääntymisen kannalta kriittisen kauden (kutu, mädin hautoutuminen ja poikasten kuoriutuminen) ulkopuolella. Kun työt tehdään lupamääräysten mukaisesti ja rajoitettuna työaikana, niistä ei ennakolta arvioiden aiheudu haittaa vesialueelle tai sen virkistyskäytölle, kalastolle tai lintujen pesinnälle. Ennalta arvioiden samentumishaitat ja mahdollinen pH:n lasku, huomioiden vesistön hyvä alkaliniteetti, ja sulfaattipitoisuuden nousu ovat niin vähäisiä, että niistä ei aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Hankealueella ei ole suojelualueita tai muita erityisiä luontoarvoja. Natura-alue sijaitsee noin 14 km kunnostuskohteesta alavirtaan. Matkalla on useita pidempiä suvantojaksoja. Mikäli ainepitoisuuksien vähäistä kasvua vedessä olisi kuitenkin havaittavissa jokisuulla, tällä ei olisi merkittäviä heikentäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperusteisiin tai alueella tavattaviin harvinaisiin tai uhanalaisiin lajeihin, sillä Liminkaojan vedenlaadun vähäiset muutokset eivät vaikuta suoraan eikä välillisesti niihin.

Luvan saajalla on sopimuksen perusteella oikeus hanketta varten tarvittaviin alueisiin.

Kaava ei aseta estettä hankkeen toteuttamiselle.

Vuoteen 2021 hyväksytyn Oulujoen–lijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelman mukaan Liminkajärven ekologinen tila on tyydyttävä ja Liminkaojan ekologien tila on hyvä. Arvion mukaan Liminkajärvi saavuttaa hyvän tilan vuoteen 2027 mennessä. Liminkaojan tila on arvioitu olevan riskissä heikentyä hoitokauden 2016–2021 aikana ilman nykyisten toimenpiteiden tehostamista. Pistekuormitus (turvetuotanto), maatalous, metsätalous ja laskeuma ovat Liminkajärveen kohdistuvat merkittävät paineet. Vastaavasti Liminkaojaan kohdistuvat paineet ovat maatalous, metsätalous, haja-asutus, pistekuormitus (turvetuotanto) ja laskeuma. Vesimuodostumaan kohdistettavana toimenpiteenä on esitetty elinympäristökunnostusta. Aluehallintoviraston arvion mukaan kunnostushanke tukee toimenpideohjelman toteuttamista eikä estä Liminkajärven ekologisen tilatavoitteen saavuttamista tai heikennä Liminkaojan ekologista tilaa nykyisestään.

Hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Näin ollen luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Lupamääräykset

Lupamääräyksellä 3 on kielletty töiden tekeminen lintujen pesimäaikana, jotta työnaikainen haitta linnustolle jäisi mahdollisimman vähäiseksi. Lupamääräys velvoittaa luvan saajan suunnittelemaan töiden ajoittamisen myös muun muassa siten, ettei kalojen lisääntymiselle aiheuteta tarpeetonta haittaa.

Lupamääräyksillä 8 ja 11 varmistetaan, ettei hankkeesta aiheudu sen toteuttamisen jälkeenkään happamuuskuormitusta vesistöön, mistä voisi aiheutua haittaa vesieliöstölle, kuten muun muassa merivaelteiselle harjukselle.

Muutoin luvan saajan noudatettavaksi on annettu määräykset työn huolellisesta suorittamisesta sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta.

Sovelletut säännökset

Vesilain 3 luvun 4 §:n 1 momentin 2) kohta, 5 §, 6 §, 7 §, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 10 §, 11 §:n 1 ja 2 momentti ja 18 §

Lausuntoihin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa lausunnoissa esitetyt vaatimukset huomioon pääasiallisuudesta ja lupamääräyksistä sekä niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 9 770 euroa.

Lasku lähetetään myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1524/2015) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan yli 20 000–200 000 m³ ktr ruoppausta koskevan hakemuksen käsittelystä perittävän maksun suuruus on 9 770 euroa.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi sähköpostilla

Pyhäjoen kunta

Pyhäjoen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Geologian tutkimuskeskus

Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja Pyhäjokiseutu-lehdessä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Pohjois-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Pyhäjoen kunnan virallisella ilmoitustaululla.

Päätös julkaistaan internetissä aluehallintoviraston Lupa-Tietopalvelussa.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Pyhäjokiseutu-nimisessä sanomalehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Marko Kiviniemi

Anna-Maria Juntunen

Heidi Nyman

Asian ovat ratkaisseet ympäristöneuvokset Marko Kiviniemi (puheenjohtaja) ja Anna-Maria Juntunen.

Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Heidi Nyman.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 660 tai 0295 017 500.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Valituskirjelmä on toimitettava liitteineen Vaasan hallinto-oikeudelle.

Valitusoikeus Valituksia päätöksen johdosta voivat esittää ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, ELY-keskukset, kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja muut yleistä etua valvovat viranomaiset. Valitusoikeus on myös saamelaiskäräjillä ja kolttien kyläkokouksella sen mukaan, kuin ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa säädetään.

Valitusaika Valitusaika päättyy **16.1.2019**, jolloin valituksen on viimeistään oltava perillä Vaasan hallinto-oikeudessa.

Valituksen sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- aluehallintoviraston päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin aluehallintoviraston päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia aluehallintoviraston päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiolla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta
- jäljennös valituskirjelmästä (jos valituskirjelmä toimitetaan postitse)

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan lähettää myös faksina tai sähköpostilla, jolloin valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Tämä asiakirja PSAVI/2747/2016 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/2747/2016 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Juntunen Anna-Maria 12.12.2018 10:41

Puheenjohtaja Kiviniemi Marko 12.12.2018 10:46

Esittelijä Nyman Heidi 12.12.2018 10:36